

Utkast Regeringens proposition med förslag till lag om militär disciplin och brottsbekämpning inom Försvarsmakten och till vissa lagar som har samband med den

Inledning

Försvarsministeriet ber er lämna ett utlåtande om arbetsgruppens förslag. Förslaget har utarbetats i form av en regeringsproposition.

Det föreslås att det stiftas en ny lag om militär disciplin och brottsbekämpning inom Försvarsmakten. Den gällande lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014) föreslås bli upphävd. Det föreslås att lagen om behandling av personuppgifter inom Försvarsmakten (339/2019) och lagen om övervakning av underrättelseverksamheten (121/2019) ändras. Dessutom föreslås ändringar av teknisk natur i sex lagar.

Det föreslås att Huvudstaben ska få i ny uppgift att förebygga och avslöja militära brott. Enligt den gällande lagen är Huvudstabens enda uppgift i fråga om militära brott att utreda sådana.

I lagstiftningen föreslås det nya bestämmelser om allmänna befogenheter som gäller Huvudstabens alla brottsbekämpningsuppdrag.

Dessutom föreslås för Huvudstaben vissa helt nya befogenheter i samband med uppgifter som gäller förebyggande och avslöjande av brott. Det föreslås också att Huvudstaben ska ha rätt att i större utsträckning självständigt utöva befogenheter som gäller hemliga informationsinhämtningsmetoder, när det är fråga om att förebygga och avslöja brott som anknyter till underrättelseverksamhet riktad mot Finland på det militära försvarets område och till sådan verksamhet som äventyrar syftet med det militära försvaret.

Det föreslås också ändringar i bestämmelserna om förundersökning, handräckning och samarbete mellan myndigheter. Det föreslås att reservisterna får nya befogenheter för brottsbekämpning under normala förhållanden och vid allvarliga störningar under normala förhållanden samt under undantagsförhållanden.

Det föreslås att bestämmelserna som gäller tillsynen över Försvarsmaktens brottsbekämpningsuppdrag ändras så att underrättelsetillsynsombudsmannen också ska övervaka brottsbekämpningen vid militärunderrättelsemyndigheterna, och dessutom ska riksdagens underrättelsetillsynsutskott utöva parlamentarisk tillsyn över den ovannämnda verksamheten.

I de gällande bestämmelserna om militärdisciplinförfaranden föreslås endast några ändringar av teknisk natur.

Lagförslagen avses träda i kraft den 1 januari 2024.

Bakgrund

Försvarsministeriet inrättade den 15 januari 2020 en arbetsgrupp med uppgift att bedöma behoven att ändra den lagstiftning som gäller militär disciplin och brottsbekämpning inom Försvarsmakten och vid behov bereda förslag till revidering av bestämmelserna. Utöver försvarsministeriet har det i arbetsgruppen ingått företrädare för justitieministeriet, inrikesministeriet, staben för Gränsbevakningsväsendet, Huvudstaben, skyddspolisen, centralkriminalpolisen och Polisstyrelsen.

Arbetsgruppen beredde en mellanrapport om ändringarna som gäller bestämmelserna om förundersökning som blev klar den 18 december 2020 (RP 61/2021 rd). De ändringar som föreslogs i betänkandet trädde i kraft den 1 augusti 2021.

Arbetsgruppens arbete fortsatte fram till den 30 juni 2022 i synnerhet på grund av behoven av att ändra bestämmelserna om förebyggande och avslöjande av brott.

Målsättning

Syftet med propositionen är att säkerställa att straffansvaret realiserar effektivt inom Försvarsmakten. Genom de nya befogenheterna och de befogenheter som Försvarsmakten självständigt förfogar över effektiviseras förebyggandet och avslöjandet av militära brott samt brott som hänför sig till sådan verksamhet som äventyrar försvaret. Ett ytterligare syfte är att undanröja hinder för ett smidigt samarbete mellan myndigheterna i fråga om brottsbekämpning.

Svarsanvisningar till mottagarna

Också andra än de som nämns i sändlistan kan lämna ett utlåtande.

Utlåtande lämnas in genom att svara på den begäran om utlåtande som publicerats i tjänsten utlåtande.fi. Utlåtandet behöver inte skickas separat per e-post eller post. För att underlätta behandlingen av svaren ber försvarsministeriet att utlåtandet delas in enligt de mellanrubriker som finns i denna begäran om utlåtande.

Den som lämnar ett utlåtande måste registrera sig och logga in i tjänsten utlåtande.fi. Närmare anvisningar om användningen av tjänsten finns under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar. Stöd för att komma igång med tjänsten kan begäras per e-post: lausunto.om@om.fi.

Observera att alla utlåtanden är offentliga och att de publiceras i tjänsten utlåtande.fi.

Tidsplan

Vänligen lämna ert utlåtande till försvarsministeriet senast den 19 augusti 2022.

De svenska översättningarna av det huvudsakliga innehållet och paragraferna läggs till i utlåtandetjänsten när de blivit färdiga.

Tidsfristen för de svenskspråkiga utlåtandena förlängs så att den motsvarar dröjsmålet efter det att översättningen färdigställts.

Beredare

Vid försvarsministeriet ges ytterligare information av Hanna Nordström, lagstiftningsdirektör, tfn 0295 140 600 (4.7–15.7.2022), Minnamaria Nurminen, regeringsråd, tfn 0295 140 602 (27.6– 1.7.2022) och Anna Gau, regeringssekreterare, tfn 0295 140 085 (fr.o.m. 18.7.2022) (fornamn.efternamn@gov.fi)

Bilagor

Utkast till regeringens proposition

Sändlista

Underofficersförbundet rf
DNA Abp
riksdagens justitieombudsmans kansli
Electronic Frontier Finland ry EFFI
Elisa Abp
FISC Finnish Information Security Cluster
Enheten för utredning av grå ekonomi
Helsingfors hovrätt
Helsingfors tingsrätt
Förbundet för mänskliga rättigheter rf
centralkriminalpolisen
högsta domstolen
Cybersäkerhetscentret
kommunikationsministeriet
jord- och skogsbruksministeriet

Maanpuolustuksen Henkilökuntaliitto MPHL ry
Maanpuolustuksen teknisten toimihenkilöiden liitto MTTL ry
Maanpuolustuksen Tuki ry
Försvarsutbildningsföreningen
Justitiekanslersämbetet
Justitieministeriet
Rättsregistercentralen
Undervisnings- och kulturministeriet
Polisyrkeshögskolan
Polisstyrelsen
försvarsministeriet
Huvudstaben
Befälsförbundet rf
Staben för Gränsbevakningsväsendet
Reservistförbundet rf
Brottsförklaringsmyndigheten

Inrikesministeriet
social- och hälsovårdsministeriet
skyddspolisen
Finlands Advokatförbund
Finlands Fredsbevararförbund rf
Finlands Reservofficersförbund rf
Delegationen för jämlikhetsärenden TANE
republikens presidents kansli
Telia Finland Oyj
Underrättelsetillsynsombudsman
Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto, FiCom ry
Dataombudsmannen
Traficom
Tullen
Domstolsverket
Säkerhetskommitténs sekretariat
Arbets- och näringsministeriet
utrikesministeriet
Upseeriliitto ry
Riksåklagarens byrå
statsrådets kansli
Finansministeriet
Beväringsförbundet rf
Diskrimineringsombudsmannen
miljöministeriet
Ålands landskapsregering
Ålcom

Lämnat utlåtande

Remissinstanserna ombeds att avge utlåtande särskilt om bestämmelserna i 11–16 kap. i den föreslagna lagen och om motiveringarna till dem. I kapitlen i fråga föreslås ändringar i den gällande lagen.

1. Allmänna kommentarer om utkastet till regeringsproposition med förslag till om militär disciplin och brottsbekämpning inom Försvarsmakten
2. Huvudstabens uppgifter vid brottsbekämpning (11 kap.)
3. Huvudstabens befogenheter vid brottsbekämpning (12 kap.)
4. Hemligt inhämtande av information i samband med brottsbekämpning vid Huvudstaben (13 kap.)
5. Uppgifter och befogenheter för en reservist som tjänstgör i enlighet med värnpliktslagen (14 kap.)
6. Tillsyn (15 kap.)
7. Samarbete med andra myndigheter (16 kap.)
8. Övriga lagförslag
9. Motiveringen till regeringspropositionen (allmän motivering och detaljmotivering).

Minnamaria Nurminen
Försvarsministeriet

Anna Gau
Försvarsministeriet